

ผู้ดูแลแล ดนตรีชาวไทยภูเขาเผ่าลีซูในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

นรินทร์ แก้วหล้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้หลูแลแล ดนตรีชาวไทยภูเขาเผ่าลิสูในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

(FULU LAE LAE, A LISU'S TRADITIONAL MUSIC IN CHIANGRAI PROVINCE,
NORTHERN THAILAND.)

นิรุตร์ แก้วหล้า 4837787 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์, กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม., อรวรรณ บรรจงศิลป์,
ค.ม., M.M.,

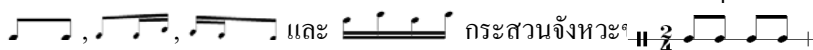
บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องผู้หลูแลแล ดนตรีชาวไทยภูเขาเผ่าลิสูในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางดนตรีชาติพันธุ์วิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผู้หลูแลแลเครื่องดนตรีในวัฒนธรรมลิสูจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาลักษณะทางกายภาพ ระบบเสียงของผู้หลูแลแล และ วิเคราะห์บทเพลงผู้หลูแลแล ของชาวไทยภูเขาเผ่าลิสูในพื้นที่ศึกษา

ผู้หลูแลแล เป็นเครื่องดนตรีในสังคมวัฒนธรรมลิสูมายาวนาน สืบทอดมาจากบรรพบุรุษเป็นเครื่องดนตรีสำหรับผู้ชายบรรเลง ผู้หลูแลแลเป็นเครื่องดนตรีที่สื่อถึงความสนุกสนาน นำโชคลาภและสิ่งดีงามเข้ามาในตัวผู้คน และเข้ามาในหมู่บ้าน ผู้หลูแลแลจึงใช้เพื่อความบันเทิง ใช้เพื่อประกอบพิธีกรรม ใช้เพื่อกล่อมเด็ก เพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชน เพื่อการยอมรับของสังคม นอกจากนี้ผู้หลูแลแลยังเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยภูเขาเผ่าลิสู สะท้อนภาพของสังคมที่มีระเบียบแบบแผน มีอิสระทางความคิดของแต่ละบุคคล การกล้าแสดงออกความภูมิใจในวัฒนธรรม

ผู้หลูแลแล เป็นเครื่องดนตรีในกลุ่มเครื่องลม ทำให้เกิดเสียงโดยการเป่า และ ดูด ส่วนประกอบหลักของผู้หลูแลแล มี 3 ส่วน คือ น้ำเต้า ท่อเสียงจำนวน 5 ท่อ และลิ้นซึ่งประกอบติดเข้ากับท่อเสียง นอกจากนั้น มีกล่องครอบเสียง 2 อันเพื่อทำให้เกิดเสียงก้องกังวาน ผู้หลูแลแลของนายอาเบ ยันจามีเสียงสำคัญคือ $g \ b^1 \ c^1 \ d\#^1 \ \#^1 g^1$ ผู้หลูแลแลของนายอะซื่อหว่าเต้อ แซ่หยี่ มีเสียงสำคัญคือ $e \ g \ a^1 \ b^1 \ d^1 \ e^1$ และ ผู้หลูแลแลของนายจาวปู ลินยั้ง มีเสียงสำคัญคือ $g \ b^1 \ c^1 \ d^1 \ f^1 \ g^1$

บทเพลงผู้หลูแลแลมีความหมายเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ การเดินร่าเพื่อความสนุกสนาน และการเกี้ยวพาราสี ทำนองเพลงผู้หลูแลแลเป็นเพลงท่อนเดียวบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบแล้ววนซ้ำไปเรื่อย ๆ การจบวรรคตอนมักพบการเคลื่อนที่โน้ตในทิศทางลง คู่เสียงของบทเพลงที่ใช้ส่วนใหญ่ได้แก่ คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 และคู่ 8 กลุ่มเสียงของบทเพลงคือกลุ่มเสียง $c \ e \ b^1, c \ b^1 \ c^1, c \ g \ b^1$ และ $c \ g \ b^1 \ c^1$ (Movable do) จังหวะของบทเพลงดำเนินไปทีละก่อนข้างสม่ำเสมอ เขียนเป็นโน้ตสากลได้ในอัตรา $\frac{2}{4}$ กระสวนจังหวะของทำนองคือ

คำสำคัญ : ผู้หลูแลแล / ลักษณะทางกายภาพ / ระบบเสียง / ลิสู / ดนตรี / สังคมวัฒนธรรมชนเผ่าลิสู

FULU LAE LAE, A LISU'S TRADITIONAL MUSIC IN CHIANGRAI PROVINCE, NORTHERN THAILAND.

NIROOT KAWLA 4837787 MSMS/M

M.A . (MUSIC)

THESIS ADVISORS: NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed, M.ED., M.A., ORRAWAN BANJONKSIN, M.ED, M.M.

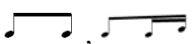
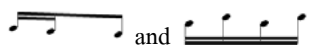
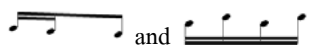

ABSTRACT

The study of the Fulu Lae Lae, A traditional Lisu musical instrument in Chiang Rai Province was conducted using the Ethnomusicology research methodology. It aimed to study the Fulu Lae Lae in the Lisu culture (its physical dimension and sound system) and analyze Fulu Lae Lae songs of the Lisu .

The Fulu Lae Lae is a traditional Lisu musical instrument that has been used for generations. Generally, this instrument is played by Lisu men to show joyfulness and bring good luck to a village. The purposes of playing the Fulu Lae Lae are for entertaining, for ceremonies, as a lullaby, and encourage villagers' participation. Moreover, The Fulu Lae Lae can be called the symbol of the Lisu tribe which reflects the well-managed society of the tribe, individual freedom, self-confident, and pride of their culture.

The Fulu Lae Lae is an aerophone instrument which produces sound by blowing and sucking. There are three important parts of the Fulu Lae Lae: bottle gourd, 5 sound tubes, and a free reed connected to the sound tubes. Moreover, the 2 tube covers are also used to make the resonance sound. The Fulu Lae Lae of Mr. A Be Yanja has 6 important pitch groups: $g \ b^1 \ c^1 \ d\#^1 \ f\#^1 \ g^1$ The Fulu Lae Lae of Mr. A-Su-Wa-Tue Sae-Yee has 6 important pitch groups: $e \ g \ a^1 \ b^1 \ d^1 \ e^1$ The Fulu Lae Lae of Mr. Joa Pu Sinyang has 6 important pitch groups: $g \ b^{b1} \ c^1 \ d^{b1} \ f^1 \ g^1$

Fulu Lae Lae songs relate to the ways of life, entertaining, and courtship of the Lisu tribe. The songs have one section (section A) played in loops. The song cadence can be seen through descending direction. In the songs, there are intervals: 3rd Major, 4th Major, 5th Perfect and 8th Perfect. The pitch groups of the songs are $c \ e \ b^{b1}$, $c \ b^{b1} \ c^1$, $c \ g \ b^{b1}$ and $c \ g \ b^{b1} \ c^1$ (Movable do). The rhythmic of the song contains the stable beats.

The Fulu Lae Lae songs have the normal beat ($\frac{2}{4}$). The rhythmic patterns of melody are , and . The Rhythmic pattern of the song is .

KEY WORDS: FULU LAE LAE / PHYSICALITY / SOUND SYSTEM / LISU / MUSIC / LISU'S TRADITIONAL

252 PP.